

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen
Enheten för mervärdesskatt och
punktskatter

Vår referens/dnr:
2023-68

Er referens/dnr:
Fi2023/01508

2023-06-19

Remiss av promemorian Förslag om sänkt skatt på plastbärkassar inför budgetpropositionen 2024

Föreningen Svenskt Näringsliv har beretts tillfälle att avge yttrande över rubricerad promemoria och tillstyrker förslaget i enlighet med vad som anges nedan.

Sammanfattning av synpunkter

- Svenskt Näringsliv välkomnar och tillstyrker förslaget att skatten på plastbärkassar ska sänkas från den 1 januari 2024.
- Svenskt Näringsliv anser dock att skatten bör slopas från den 1 januari 2024. Ett bärande skäl för att slopa skatten är att regeringen bedömer att skatten leder till ökad resursförbrukning.
- Regeringen hänvisar till att skatten bör vara kvar men att den sänks till en nivå som säkerställer att EU:s förbrukningsmål för plastbärkassar uppnås. Det tunna plastbärkassarna, med lägre skattenivå, omfattas dock inte av EU:s förbrukningsmål och därför anser Svenskt Näringsliv att skatten i vart fall bör slopas för dessa plastbärkassar.

Grunder för förslagen

Skatten på plastbärkassar infördes i mars 2020 i syfte att uppnå EU:s förbrukningsmål för plastbärkassar som anges i EU:s förpackningsdirektiv.¹ Enligt förpackningsdirektivet ska medlemsstaterna vidta åtgärder för att inom sitt territorium uppnå en varaktig minskning av förbrukningen av tunna plastbärkassar som enligt definitionen utgör plastbärkassar med en vägg tjocklek under 50 mikrometer. De åtgärder som medlemsstaterna vidtar kan utformas på olika sätt. Ett alternativ är att anta åtgärder för att säkerställa att den årliga förbrukningsnivån inte

¹ Europarlamentets och rådets direktiv 94/62/EG av den 20 december 1994 om förpackningar och förpackningsavfall.

överskrider 90 tunna plastbärkassar per person senast den 31 december 2019 respektive 40 tunna plastbärkassar per person senast den 31 december 2025.² Mycket tunna plastbärkassar får undantas från åtgärderna.³

Regeringen anser att skattesatsen per plastbärkasse inte bör vara högre än vad som krävs för att syftet med skatten ska uppnås. I promemorian föreslås att skatten på plastbärkassar sänks från den 1 januari 2024. Normalskattesatsen för tunna plastbärkassar föreslås sänkas till 50 öre per plastbärkasse. Skattesatsen för mycket tunna plastbärkassar föreslås sänkas till 5 öre per plastbärkasse.

Den offentlighetfinansiella effekten av förslaget är -0,43 mdkr brutto och -0,54 mdkr netto per år. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2024.

Synpunkter

Svenskt Näringsliv välkomnar och tillstyrker förslaget om att sänka skatten på plastbärkassar från den 1 januari 2024. Svenskt Näringsliv, som är och har varit mycket kritisk till skatten sedan den infördes, anser dock att regeringen borde ha gått längre och slopat skatten från den 1 januari 2024. Ett bärande skäl för att slopa skatten är att den enligt regeringens egen bedömning leder till att plastbärkassar substitueras mot kassar som har högre resursförbrukning. Mot bakgrund av detta borde det vara självklart, med beaktande av både omsorgen om miljön och för trovärdighet för miljöskatter som styrmedel, att en s.k. miljöskatt som inte gynnar miljön måste slopas.

Den promemoria som togs fram inför införandet av skatten var bristfällig och hade flera faktafel.⁴ Ett tillkommande graverande fel som legat till grund för skattens införande är att Naturvårdsverket i början av 2019 rapporterade att den svenska konsumtionen låg på 114 tunna plastbärkassar per år 2017 och 102 tunna plastkassar år 2018, jämfört med det EU:s mål om 90 tunna kassar per år. Naturvårdsverket reviderade i juni 2020, en månad efter att punktskatten på plastbärkassar införts, siffrorna för 2017 och 2018. Siffrorna för 2017 ändrades retroaktivt till 83 tunna plastbärkassar per person och år och siffrorna för 2018 ändrades till 77 tunna plastbärkassar.⁵ Det innebär Sverige uppnådde EU:s

² Det finns möjlighet för medlemsstaterna att vidta olika åtgärder för att uppnå förbrukningsmålen, t.ex. införa en nationell skatt.

³ Enligt definitionen är tunna plastbärkassar sådana kassar som har en vägg tjocklek under 15 mikrometer och som behövs av hygienskal eller som tillhandahålls som primära förpackningar för livsmedel som säljs i lösvikt när detta förhindrar matsvinn.

⁴ Se Svenskt Näringsliv remissvar från den 10 september 2019.

https://www.svensktnaringsliv.se/bilder_och_dokument/c6vqa2_remiss-svenskt-naringsliv_promemorian-skatt-pa-plastbarkassar_190_1136097.html/Remiss+Svenskt+Nringsliv_promemorian+Skatt+p+plastbrkassar_190910.pdf

⁵ Se bl.a. rapporten "Kass miljöskatt? En utvärdering av punktskatten på plastbärkassar". Rapporten är skriven av Sofia Höglund och publicerad av Environment and Public Health Institute, ephi, 2022.

förbrukningsmål för 2019 fler år innan skatten infördes och att huvudargumentet för skattens införande baserades på felaktiga uppgifter. Av aktuell promemoria framgår att förbrukningen för 2021 uppgick till 14 tunna plastbärkassar, vilket ska ställas i relation till EU:s förbrukningsmål som uppgår till 40 plastbärkassar vid utgången av 2025.⁶

I promemorian anges att skatten inte bör vara högre än vad som krävs för att uppnå syftet med skatten, d.v.s. EU:s förbrukningsnivå. Mot bakgrund av detta är det anmärkningsvärt att regeringen gällande de mycket tunna plastbärkassarna inte slopar skatten utan väljer av "likabehandlingsskäl" att sänka skatten, trots att dessa plastbärkassar inte omfattas av EU:s förbrukningsmål.

Skatten på plastbärkassar har drastiskt ändrat förutsättningarna för producenter av plastbärkassar i Sverige som i många fall ligger i framkant i utvecklingen av mer miljövänliga plaster.⁷ För att öka förutsebarheten för berörda branscher och därmed främja investeringar i Sverige, bör regeringen tydliggöra huruvida det finns ambitioner att ta bort skatten inom en snar framtid eller åtminstone när förbrukningsmålet kan konstaterats vara uppnått.

Praxis från högsta förvaltningsdomstolen, HFD, har gjort det än mer angeläget att vidta åtgärder avseende skatten, eftersom även plastbärkassar som är konstruerade för att användas minst 50 gånger har ansetts vara engångskassar och därmed omfattas av skatten.⁸

Ett slopande av skatten skulle gynna produktutveckling och investeringar i Sverige avseende plastbärkassar. Det skulle stärka dessa företags internationella konkurrenskraft och bidra till att fasa ut fossilbaserade plastbärkassar främst från länder utanför EU, vilket i sin tur gynnar sysselsättning och välbefinnande i Sverige.

SVENSKT NÄRINGSLEV

Johan Fall

Robert Lönn

<https://ephi.se/nyheter/kass-miljoskatt-en-utvardering-av-punktskatten-pa-plastbarkassar/>

⁶ Naturvårdsverket har publicerat att förbrukningen för 2022 uppgick till 17 plastbärkassar. <https://www.naturvardsverket.se/data-och-statistik/plast/plastbarkassar/>

⁷ Se bl.a. artiklar i Tidningen Näringslivet, TN. <https://www.tn.se/naringsliv/16699/professorn-darfor-bor-plastpaseskatten-avskaffas/>
<https://www.tn.se/naringsliv/27697/plastpaseskatten-slopar-kommer-nyanstalla/>

⁸ HFD 2020 ref.54